

BESLUT

2017-05-15

Dnr: 17/00362

SAKEN

Kulturnyheterna, SVT1, 2017-01-24, kl. 18.13 och SVT2, 2017-01-24, kl. 21.39, inslag om SF Bio; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

De båda inslagen handlade om svensk filmpolitik, försäljningen av SF Bio samt SF Bios val att sluta leverera statistik över biobesök till Filminstitutet.

Inslaget i *Kulturnyheterna*, kl. 18.13 inleddes genom att programledaren sa följande.

Vi fortsätter på filmtemat. Det pågår en dragkamp inom filmsverige. Missnöjet med den nya filmpolitiken gör att branschen nu slutar leverera statistik över biobesökandet till Filminstitutet. Samtidigt kommer besked att SF Bio, som i det närmaste har monopol på biografer i landet, kommer säljas till världens största biokedja. Hur hänger detta ihop?

Inslaget i *Kulturnyheterna*, kl. 21.39 inleddes genom att programledaren sa följande.

Mer film. SF Bio som har i det närmaste monopol på biografer kommer säljas till världens största biografkedja. Samtidigt pågår en dragkamp inom filmsverige. Missnöjet med den nya filmpolitiken gör att branschen slutar leverera statistik över biobesökandet till Filminstitutet. Och det finns det som binder samman de här två sakerna.

I de båda inslagen följde sedan en intervju med SF Bios informationschef samt Svenska Filminstitutets VD om biostatistik. Även frågan om framtiden för svensk film lyftes i inslagen.

ANMÄLAN

Inslagen har anmälts av SF Bio AB (SF Bio) som anser att det var osakligt att uttrycka att SF Bio hade i det närmaste monopol på biografer. Enligt Svenska Filminstitutets senaste statistik över biografgåendet i Sverige så har SF Bio en marknadsandel för biobesök på 63,5 procent. Sett till antalet biosalonger så har SF Bio 264 stycken av landets drygt 800 salonger. Därtill går det, på Folkets Hus och Parkers hemsida, att läsa följande. ”Räknar man till antalet biografstolar kan man säga att Folkets Hus och Parker är Sveriges största biografkedja”. SF Bio anser därtill att presentationerna av inslagen var utformade på sådant vis att de skapade en negativ bild av SF Bio och att inslagen därför stred mot kravet på opartiskhet.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Formuleringen att SF Bio i princip har monopol på biografer användes i påannonsern till ett inslag som handlade om en relativt komplex koppling mellan två aktuella händelser. Påannonser kan ofta vara tillspetsade för att väcka intresse hos tittaren och har inte som syfte att vara fullständiga eftersom följande inslag går närmare in i ämnet. Det fanns inget underliggande syfte att ta ställning mot SF Bio.

SF Bio har, räknat på biobesök, 63,5 procent av marknaden. Därefter kommer Svenska Bio med en marknadsandel på 17,7 procent. Svenska Bio ägs till 49 procent av SF Bio. SF Bio har alltså inflytande över 80 procent av marknaden. Vidare finns det 418 biografer och 802 salonger i Sverige. Av dessa äger SF Bio 38 biografer och 264 salonger, Svenska Bio äger 35 biografer och 128 salonger. Resterande biografer innehas av en rad olika aktörer som i många fall bara till en liten del använder lokalerna för just biografverksamhet. Som exempel kan nämnas att Folkets Hus och Parker samlar 30 procent av biograferna i Sverige, men bara 4 procent av biobesöken. SF Bio är således den största aktören på biografmarknaden i Sverige.

I samband med att anmälan inkom till SVT uppmärksammades redaktionen på tveksamheten i formuleringen. Även om informationen inte var avgörande för förståelsen av inslagen bedömde redaktionen att formuleringen behövde förtydligas. Ett förtydligande sändes därför i *Kulturnyheter*ns båda sändningar, SVT1 kl. 18.13 och SVT2 kl. 21.39, den 13 februari 2017: ”I vår sändning här den 24 januari så sa vi att biografkedjan SF Bio i det närmaste har monopol på biograferna i landet. Vi ska göra ett förtydligande. SF Bio har drygt 60 procent av marknaden räknat i antal biobesök.”

SVT beklagar att förtydligandet inte sändes i närmare anslutning till inslaget, men anmälan kom till SVT först i samband med att myndigheten bad om referensinspelning.

KOMMENTAR FRÅN ANMÄLARE

Anmälaren har kommit in med följande kommentar på SVT:s yttrande.

SVT anför att ”påannonser kan ofta vara tillspetsade för att väcka intresse hos tittaren och har inte som syfte att vara fullständiga eftersom följande inslag går närmare in i ämnet.” SF Bio ifrågasätter om detta är ett korrekt sätt att arbeta på, speciellt när man inte på något sätt i inslagen nämner något som förtydligar vad man menar med monopol eller hur ägandeförhållandena ser ut. Den ”tillspetsade påannonseringen” står oemotsagd under hela inslaget.

Det är riktigt att SF Bio äger hälften av Svenska Bio och också är landets största biografaktör. Det är då i sammanhanget viktigt att redovisa att SF Bio och Svenska Bio arbetar oberoende i den bemärkelsen att varje bolag väljer filmer och opererar skilda från varandra. I en del fall uppstår till och med öppen konkurrens, som till exempel mellan biograferna Victoria (Svenska Bio) och Filmstaden Söder (SF Bio). Dessa biografer, ett stenkast ifrån varandra på Södermalm i Stockholm, visar ibland samma filmer och konkurrerar om publiken.

Att påstå att SF Bio ”i det närmaste har monopol” är osakligt och felaktigt och ger enligt SF Bios tolkning också en negativ bild vilket strider mot kravet på opartiskhet. Det finns annars ingen som helst relevans att påstå något sådant om man inte vill sätta en negativ bild av företaget.

SVT har också redan insett sitt misstag och gjort ett försök att rätta till detta genom att göra ett förtydligande i *Kulturnyheter*ns båda sändningar den 13 februari 2017. I praktiken har man alltså erkänt att man gjort fel.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara

vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att programledarens uttalande ”SF Bio, som i det närmaste har monopol på biografer”, i de båda inslagen gav en något missvisande bild av de aktuella ägarförhållandena på svenska biografer. Nämnden anser dock, mot bakgrund av vad som kommit fram i ärendet om SF Bios starka ställning på den svenska biografmarknaden, att den framställning som gavs i inslagen inte var så missvisande att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet. I den bedömningen har nämnden även beaktat att uttrycket ”i det närmaste” var opreciserat och att uppgiften inte var av avgörande betydelse för inslaget som helhet. Nämnden noterar också de förtydliganden SVT sände den 13 februari 2017 i *Kulturnyheterna*.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, Jan Holmberg, Ulrika Hansson, Clas Barkman och Berivan Yildiz efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Cecilia Smitt Meyer

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.